
De vergadering werd hierop voor eenigen tijd geschorst, om gevolg te geven aan een door een der leden gedaan en met algemeene instemming aangenomen voorstel, om bij deze feestelijke gelegenheid een photographie van de aanwezige leden te doen vervaardigen.

Na afloop hiervan werd het woord gegeven aan den Conservator Herbarii en Bibliothecaris, Dr. J. G. Boerlage, die volgens art. 22 der Statuten, het volgende verslag over het Vereenigingsjaar 1894/95 uitbracht:

M. H.

Onze Vereeniging heeft alle reden zich te verheugen in de aanwinsten voor Herbarium en de Bibliotheek in dit jaar ver-
Ned. Kruidk. Archief. 3^e Serie I. 1. stuk. 2

kregen. Voor het Herbarium is zeker het belangrijkste de ontvangst van het Phanerogamen Herbarium van onzen gewezen voorzitter, den Heer C. A. J. A. O u d e m a n s. Dit is eene verzameling van groote historische waarde, daar het de bewijsstukken bevat voor de verschillende mededeelingen vermeld in de geschriften van dit verdienstelijk lid onzer Vereeniging, die in hare geschiedenis zulk een belangrijk aandeel heeft gehad. Het Herbarium bestaat uit twee afdeelingen: 1° Het Exotisch Herbarium, uit 69 pakketten en 1 doos, 2° Het Inlandsch Herbarium uit een 30-tal lijvige pakketten samengesteld. De eerste afdeeling, welke den Heer O u d e m a n s steeds als vergelijkingsmateriaal heeft gediend kan ook voor de Vereeniging voor dat doel van uitstekend nut zijn. Het bestaat uit Europeesche planten van verschillende verzamelaars; daaronder zijn de authentieke exemplaren van verscheidene soorten. De tweede afdeeling omvat vooreerst uitgekozen exemplaren van het bekende door den Heer O u d e m a n s verdeelde Herbarium en vervolgens van de meeste soorten ook exemplaren van meerdere groeiplaatsen door hem zelven en anderen verzameld. In het Stamherbarium opgenomen, zal het H e r b a r i u m O u d e m a n s met zijn volledige en met zorg gekozen exemplaren menige lacune aanvullen van het bewijsmateriaal voor de ontwikkeling onzer kennis der Nederlandsche Flora.

Met niet minder zorg gekozen zijn de exemplaren van een ander Herbarium, dat ons in den loop van het jaar ten geschenke werd aangeboden. Dat is het Herbarium, van ons overleden lid, Luitenant-Kolonel A. J. d e B r u i j n, een der oprichters onzer Vereeniging. De geschiedenis leert ons dat d e B r u i j n, de uitstekende kenner der geslachten R u b u s, P o l y g o n u m en R u m e x zich van het begin van zijn lidmaatschap tot kort voor zijn dood, met zijn Herbarium bezig hield. Dit bleek ook, uit het feit dat het, ofschoon elke soort slechts door een enkel exemplaar vertegenwoordigd is, toch een vrij grooten omvang heeft gekregen. Te betreuren is het echter, dat, in tegenstelling met de uitvoerige bijschriften,

welke de door hem voor de Vereeniging ingezonden planten steeds vergezelden, bij het meerendeel der exemplaren van zijn eigen Herbarium geen etiketten zijn gevoegd of dat deze om de een of andere reden zijn weggenomen.

Behalve deze groote verzamelingen ontvingen wij nog een aantal collecties van minderen omvang. Vooreerst wat op de vorige zomervergadering door verschillende leden was medegebracht, n.l. van den Heer Ensink zijn Geum intermedium met de stamouders; van den Heer Abeleven eenige planten door van Hall en anderen verzameld en niet in diens Herbarium opgenomen; van den Heer Kokersmit eene verzameling Pothoofd planten, voor een groot deel completer exemplaren van vroeger ingezonden materiaal, benevens nog eenige andere rariora; van den Heer Posthumus planten uit den omtrek van Dordrecht, wier voorkomen niet in den Prodromus was opgegeven; van den Heer Groll eene plant uit Arnhem, van Mej. Lindo eenige planten uit Gronsveld, van Mej. Destrée Fungi uit den omtrek van den Haag, behoorende bij haar Contributions à la Flore Mycologique de la Haye. Daarbij voegden zich de planten van de eilanden Schouwen en Duiveland bij gelegenheid der vergadering te Zierikzee door verschillende leden bijeengebracht. In aansluiting met de toen gehouden excursies, werden door den Heer Vuyck ook de Flora's van Goeree, den Briel, Maassluis en Hoek van Holland onderzocht — wat de Flora van Goeree betreft in vereeniging met mij zelve — en de bij die gelegenheid verzamelde planten werden alle aan de Vereeniging aangeboden. De Heer Vuyck schonk verder aan de Vereeniging verscheidene planten van andere botaniseertochten o. a. van eene losplaats bij het huis ter Rivier te Schiedam, waaraan men wat hare Flora betreft den naam van het Schiedamsche Pothoofd zou kunnen geven. Ook moet hier het door den Heer Vuyck op de wintervergadering aan de Vereeniging afgestaan Herbarium in boekvorm Agrostographie Belgique uitgegeven door Michel en Courtois

met dankbaarheid worden vermeld. Van de Heeren P. van Luyck S. J., en E. de Haas S. J. ontvingen wij vervolgens eenige kleine collecties zeldzame planten, sommige nieuw voor onze Flora. Ook de dames Ogterop en la Chapelle deden ons eenige merkwaardige planten toekomen. De Heer Bondam leverde ons evenals vorige jaren weder eene bijdrage tot de Flora van den Haag, waarbij hij werd bijgestaan door eenige jongere Haagsche botanisten wier werkzaamheid o.a. gebleken bij de samenstelling der Flora Hagana, verschenen bij gelegenheid der Haagsche Tentoonstelling van Geneeskrachtige en Nuttige Planten, naar wij hopen ook in de toekomst aan de Vereeniging ten goede zal komen. Ten slotte moet ik nog eenige planten vermelden ingezonden door de Heeren Schipper en Suringar en de resultaten van een botaniseertocht in den omtrek van IJmuiden ondernomen door den Heer van Eeden in vereeniging met mej. Ogterop, den Heer Vuyck en mijzelven.

Het zal u zeker niet verwonderen dat door deze belangrijke vermeerdering van ons materiaal alle ruimte in beslag genomen is, welke nog voor het Herbarium beschikbaar was. Gelukkig werd aan den anderen kant onze bergruimte vermeerderd doordat in het Herbariumlokaal een groote tafel op schragen en een dito met eenige rekken onder het blad werden weggenomen en vervangen door een doelmatige kasttafel, welke 's Rijks Herbarium aan de Vereeniging ten gebruike afstond.

Ook wordt er voortdurend eenige ruimte gewonnen door het opzetten der planten, waardoor enkele vellen in plaats van de dubbele treden en dikwijls meerdere exemplaren op één vel samenkomen. Daarbij wordt zooveel mogelijk rekening gehouden met het door den Heer Suringar bij de Batrachium-soorten gevolgde systeem om in geval meerdere exemplaren op een vel bijeengevoegd worden, hiertoe steeds planten uit dezelfde provincie te kiezen. De vellen worden dan in de volgorde der provincies gerangschikt. Het aantal zoo behandelde portefeuilles bedraagt nu reeds 77.

Evenals het Herbarium kreeg ook de Bibliotheek dit jaar een buitengewoon groote vermeerdering. Behalve de gewone bezendingen der instellingen en genootschappen, waarmede wij in ruilrelatie waren, ontvingen wij dit jaar ook de Bulletin's de l'Académie Impériale des Sciences de St. Petersbourg, terwijl met het Musée d'Histoire Naturelle de Paris een ruil van hun pas opgericht tijdschrift en ons Archief werd aangevangen. Een bizondere vermelding verdient ook het ons aangeboden fraaie plaatwerk van Prof. Lange te Kopenhagen met de talrijke afbeeldingen der Flora van Spanje. Dat het Gentsche Genootschap Dodonaea weder met zijn groote liberaliteit een exemplaar van zijn Jaarboek aan elk onzer leden deed toekomen, behoef ik u zeker niet in herinnering te brengen.

Een hoogst belangrijk geschenk echter is de groote bezending geschriften der beide Zweedsche Universiteiten Stokholm en Upsala. In deze bijna driehonderd titels omvattende verzameling is een groot deel bevat van de botanische litteratuur van Zweden in de laatste 60 jaar. O. a. vindt men er een aantal dissertaties bij, welke uit den aard der zaak moeilijk te verkrijgen zijn en wier inhoud in vroeger tijd veel minder dan thans in de tijdschriften werd overgenomen.

Van onzen kant werd door de toezending eener zooveel mogelijk complete serie van het Archief getracht een blijk onzer erkentelijkheid te geven, hetgeen door de Zweedsche Universiteiten zeer op prijs werd gesteld. Hiermede is echter de Nederlandsche botanische litteratuur van dat tijdvak volstrekt niet zoo volledig vertegenwoordigd als de Zweedsche in het ontvangene. Daarom noodig ik de leden uit mij te helpen door toezending van dissertaties en andere geschriften van Nederlandsche botanisten uit de laatste 60 jaar een waardig tegengeschenk voor de ontvangen verzameling bijeen te brengen.

Hiermede eindig ik mijn verslag. Het verheugt mij dat ik u daardoor den indruk geven mag dat op het gouden feest der Vereeniging Herbarium en Bibliotheek in bloeienden toe-

stand verkeeren en dat de resultaten van onzen arbeid ook in het Buitenland worden gewaardeerd. Moge zulks bij voortduring het geval zijn en de Nederlandsche Botanische Vereeniging steeds den eervollen rang blijven handhaven dien zij thans onder de botanische genootschappen inneemt.
